

De weg, de waarheid en het leven

<https://hdl.handle.net/1874/236363>

mm 13364

AB-THO
ALV
96-226

DE WEG, DE WAARHEID EN HET LEVEN.

R E D E

UITGESPROKEN OP DEN FEETDAG VAN HET

VIJF-EN-TWINTIGJARIG PAUSSCHAP

VAN

Z. H. PIUS IX,

IN DE METROPOLITAAN-KERK TE UTRECHT

DOOR

Dr. H. J. A. M. SCHAEPMAN.

KERKELIJK GOEDGEKEURD.

UTRECHT,
WED. J. R. VAN ROSSUM.
1871.

DE WEG, DE WAARHEID EN HET LEVEN.

22

DE WEG, DE WAARHEID EN HET LEVEN.

R E D E

UITGESPROKEN OP DEN FEESTDAG VAN HET

VIJF-EN-TWINTIGJARIG PAUSSCHAP

VAN

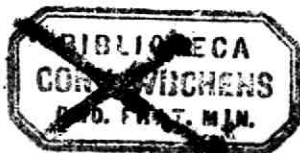
Z. H. PIUS IX,

IN DE METROPOLITAAN-KERK TE UTRECHT

DOOR

D^r. H. J. A. M. SCHAEPMAN

KERKELIJK GOEDBEKEURD.

UTRECHT,
WED. J. R. VAN ROSSUM.
1871.

IMPRIMATUR.

Ultraj. 5 Julii 1871.

J. H. WENSING,
Emer. Prof. Libr. Cens.

«Dicit ei Thomas Domine, nescimus quo vadis :
et quomodo possumus viam scire?

Dicit ei Jesus: Ego sum via, veritas et vita. Nemo
venit ad Patrem nisi per me".

I. Joan. XIV. 5 6.

Thomas zeide tot Hem: «Heere, wij weten niet
waarheen gij gaat en hoe kunnen wij den
weg weten?

Jesus zeide tot hem: Ik ben de weg, de waar-
heid en het leven; niemand komt tot den
Vader dan door Mij".

Daar verrijst heden voor onze oogen een wonderheerlijk gezicht.
Op den hoogsten bergtop der geschiedenis staat de Belijder des
Heeren, de onsterfelijke Paus.

Van hem geweken is de glans van zijn koningschap, de
kroon is geroofd, gebroken de staf.

Zegenend zijn de handen uitgestrekt over de aarde, maar
met ketenen beladen is de zegenende hand.

Rondom den Vader knielen de kinderen, deelende in het
lijden, deelende in de verachting, mede dragende den last
van het bovenmenschelijk leed.

Hooger en hooger slaan de golven der vervolging; feller
woedt de orkaan, luider buldert de storm.

De tranen der verdrukten vloeien, het bloed der Martelaren
stroomt, met dringender en dringender geweld stijgt de bede
„Usquequo, Domine, usquequo!“ „Tot hoe lang, o Heer,
tot hoe lang?“

Maar geen antwoord volgt, geen antwoord, tenzij het kriegschend triomfgegil der hel.

Op eenmaal; — gaan de hemelen open? — is de nacht veranderd in dag?

Daar golven stroomen van licht uit de hoogten neder; een zee van stralen, een oneindigheid van glorie en luister daalt van boven op de aarde neêr!

Om den plaatsbekleeder des Heeren, om den koning Petrus plooit zich die lichtvloed als een schitterend triomfgewaad; de stralen der zonne vlocien te zamen tot de kroon der overwinning om het hoofd van den Belijder, den Martelaar, den Paus!

En gevallen van zijn handen zijn de ketenen, en verdwenen zijn de vervolgers, verdwenen, weggevaagd!

Als de zilveren klank der bazuinen, die dooden roept ten leven, klinkt door de luisterende luchten het Evangelie der eeuwigheid: „Alleluja, quia regnavit Dominus Deus noster. Omnipotens! Alleluja, geheerscht heeft de Heer, onze God, de Almachtige!”

En als het bruisen veler wateren dreunt het antwoord der geloovige scharen: „Gekomen aan onzen Heer en Zijn Gezalfde is het koningschap dezer wereld — en hij zal heerschen in alle eeuwigheid, Amen, Amen, Alleluja!”

Dat alles hebben wij heden gezien — den triomf van Christus in den triomf van den Paus! —

Ja, de triomf van Christus in den triomf van den Paus! Sinds achttien eeuwen scheen dat reeds zoo wonderbaar bestaan der Pausen aan eene wonderbare wet gebonden: geen der op-

volgers van Petrus die de vijfentwintig jaren van Petrus beleven mocht. Sinds achttien eeuwen! Daar trekt een onafzienbaar lange rij van Pausen, allen waarachtige koningen, ons voorbij! En onder die koningen wat hooge, wat fiere gestalten, wat helden van hoop en kracht, van geloof en liefde; wat reuzen die de wereld-orde óf steunen waar ze dreigt te vallen, of opheffen waar ze viel! Onder hen wat bovenmenselijke verschijningen aan wier bestaan het bestaan der Kerk als gebonden schijnt. En toch geen hunner, die de geheimvolle grens overschrijdt, geen hunner, die Petrus' regeringsjaren, Petrus' vijfentwintig jaren telt. Soms, ja dan schijnt het, óf de grens zal worden bereikt, zal worden overschreden, — neen! onverbiddelijk treedt de geheime macht tusschen beide — Pius VI, Pius VII sterven, al leeft Petrus voort! Toen is daar gekomen de man des lijdens, het kruis van het kruis! Hem, hem boven allen is de tiaar wel de driedubbele lijdenskroon geweest! Hem, hem meer dan anderen is met recht de bede op de lippen gelegd: „Ik wensch ontbonden te worden en met Christus te zijn!” Ontbonden te worden en met Christus te zijn! Stond niet, van den eersten dag dezer regeering af tot op heden toe de beul, dan gemaskerd, dan openlijk, gereed om de hand aan dien Martelaar te slaan? Was niet ieder oogenblik van dit leven een worsteling met den dood? Toch, voor dezen valt de wet der geschiedenis weg; om het hoofd van dezen fonkelt de kroon der Petrusjaren, de kroon door Christus als des eersten Petrus bijzonder eigendom behoed! Dreunend vervolgt de kring der eeuwen zijn wenteling; maar, als de zon op het woord van Josue, zoo staat voor dezen de wenteling der eeuwen stil!

Een oogwenk lang houdt de geweldige stortvloed der tijden zijn stroomingen in, om door hooger macht beheerscht het „Tu es Petrus. gij zijt Petrus, gij zijt de Koning des tijds” te zingen, meer nog om de belijdenis van Petrus te aanhooren: „Tu es Christus, Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God!”

O diepte, o wondere diepte der geheimen Gods! Stroom uit voor onze oogen, drijf de stralen Uwer heerlijkheid op tot ze zichtbaar worden voor ons! Christus, Petrus, Pius! O mysterie der geschiedenis, dat daar voelbaar en tastbaar zich voor ons verheft; mysterie, zoo glanzend reeds in Uw uiterlijke verschijning, geef ons de kern te zien, de alles met licht en leven doortintclende kern! Geef ons oogen om te zien, geef ons woorden om te spreken; laat het Alleluja der vreugde de fiere belijdenis zijn der bewuste zegepraal!

Toen de tijd was vol geworden is de Christus gekomen, Hij die den tijd geschapen had. De tijd! dat is het kort, maar volle begrip van dit aardsche leven, dat is de zwakke profetie der eeuwigheid. De tijd! dat is het vluchtige, het heden opkomende, heden verdwijnende, de snelle wielende stroom, wiens golven den blik ontmoeten en ontwijken, en die toch op de bedding óf goudkorrelen laten óf kiezelsteen! Want de tijd loopt uit op de eeuwigheid — niet met het vluchtige alleen is het volledig begrip gegeven. — Deze tijd toch wordt beheerscht door een onsterfelijke wet, de waarheid, door een onsterfelijk doel, het leven — en deze twee binden de vliedende elementen des tijds te zamen tot den majestueuzen gang der geschiedenis. — Toen de Christus dan is gekomen had de tijd zich tegen zijn wet en zijn doel in waanzin verzet; de mensch-

heid, die haar werkring vindt in den tijd, was opgestaan tegen God. In donderende woede stroomden de golven des tijds, weg van het leven, heen naar het graf! Toen verscheen de Christus en de godshand greep de bandelooze baren en dreef ze terug in Zijn weg, liet ze gehoorzamen aan Zijn waarheid, gaf hun het leven weêr ten doel! „Ik ben de weg, de waarheid en het leven” klonk het en de geschiedenis der menschheid erkende dat haar middelpunt gekomen was en boog neêr voor den monarch. „Ik ben de weg, de waarheid en het leven” klonk het; maar de Christus ging heen van deze aarde; zijn zichtbare verschijning verdween. Neen Hij bleef, Hij bleef in Petrus, Petrus, aan wien Hij de eeuwige rots, Zijn rotsnatuur had meêgedeeld. Want het is immers waarheid, wat Tertullianus zegt: aan den liefste Zijner leerlingen heeft het Christus goed gedacht namen te geven Hem eigen, niet namen van vreemden geborgd. Zoo ook is dan Petrus, door en in Christus, onze weg, onze waarheid, ons leven; en komt daar niemand tot den Vader tenzij door Christus, niemand komt tot Christus tenzij door den Paus.

„Ik ben de weg, de waarheid en het leven!” Ziedaar het koningsgeheim van dezen dag! Weêr is de geschiedenis, weêr is de tijd opgestaan tegen God. Christus' wegen verlatend, Christus' wet verachtend, Christus' doel miskennend meende hij te kunnen vernielen, wat door Christus is aangebracht! Neen, neen, de weg, de waarheid en het leven van Christus zijn ons openbaar geworden in den Paus!

Hierover gedurende eenige oogenblikken:

I. Daar is wel geene vraag, die een meer menschelijk ge-

voel uitdrukt, dan de vraag door den Apostel Thomas aan Christus gesteld, de zoo diepzinnige en toch zoo begrijpelijke vraag: „quomodo possumus viam scire? — Heere, hoe weten wij den weg?” — Dat toch was de vraag van geheel de menschheid, niet van éenen mensch. Veertig eeuwen lang had het geslacht van Adam gezworven en gedwaald, dan door de zandwoestijnen, dan langs de oeveren der zee; dan over steile rotsen, dan langs bloemenrijke paden, altijd zwerfende, altijd dwalende, altijd zoekende, zoekende naar den weg. „Heere, hoe weten wij den weg?” — Een afgrond van jammer en ellende lag onder dat korte woord. Als de drager van het onafgebroken door de menschheid te zingen „Heilig, heilig zijt ge, o God!” als de Engel, die ieder oogenblik in gouden schale aan den Koning de hymne zijner schepselen zou brengen, zoo was de tijd geschapen. Och, de Engel des lichts was geworden tot een Satan, die den Heere geen liederen bracht, die slechts den wanhoopskreet des oproers vermocht uit te stooten: „Wij dienen niet!” — Daar was geen weg meer te vinden en terwijl de sterren de banen doorkringden, die de eeuwige liefde trok, was de menschheid verre weggeslingerd uit haar paden — dwalende steeds tot verder dwaling.

„Heere, hoe weten wij den weg?” Daar stond het antwoord, het persoonlijk levend antwoord voor de oogen der wereld, de Christus, die het uitsprak: „Ik ben de weg!” Als een persoonlijk levend antwoord stond Hij daar, Hij de godmensch, Hij het ongeschapen woord, de eeuwige Zoon van den ongeschapen Vader, Kracht uit Kracht en Licht uit Licht, Hij de tweede persoon der Heilige Drieëenheid, die uit den schoot der maagd

had aangenomen de menschelijke natuur. Godmensch als Hij was, Godmensch als Hij daar stond voor de oogen van den Apostel, in het aanschijn der wereld, was Hij, de Christus, persoonlijk de weg, dien de menschheid te volgen had. Zijn optreden, zijn verschijning gaf het antwoord: alleen door God komt de menschheid tot God. Daarom was Hij, God zelve, op aarde gekomen, had de menschheid aangenomen en ze op den Godsweg geplaatst. Vermag het de mensch, de aan stof en zonde gekluisterde mensch, op te stijgen naar den hemel en God te doen neêrkomen op aard? Neen God daalt neder en voert de menschheid ten hemel op.

Zoo staat daar dan de Christus in het geheim dier vereeniging van den goddelijken persoon met de menschelijke natuur voor ons als de weg zelve, dien de menschheid te volgen heeft. Maar Hij zou meer nog doen. Hij zou de menschheid door Hem aangenomen reeds doen zetelen in de glorie der hemelen aan des Vaders rechterhand. Dan echter hield de zichtbare verschijning des Heeren op; was dan ook de weg weêr verloren uit der menschheid oog? Meent gij het? Neen de Christus was geen voorbijgaande verschijning, neen de weg door Hem gebaad was geen toevallig lichtspoor op de duistere paden der geschiedenis; neen Hij zou blijven in den tijd, Hij zou blijven, vast, onherroepelijk, als de vaste weg, dien de tijd had te volgen tot zijn strooming overging in de levensrust der eeuwigheid. Naar het voorbeeld van Zijn eigen leven, naar het model van Zijn eigen bestaan, omgort Hij een mensch uit de menschen genomen met de gaven en krachten der goddelijke natuur. Bij Hem, Christus, had de goddelijke persoon de men-

schelijke natuur aangenomen, hier bij dezen werd de menschelijke persoon met Gods kracht gezalft. Dezen mensch — Simon Jona's Zone — noemde Hij Petrus — Steenrots, — om te toonen hoe het zwakke, het vergankelijke der menschheid had plaats gemaakt voor het vaste, het onwankelbare, het eeuwige Gods. Dien Petrus heeft Hij gezegd: „Weid mijne lammeren, weid mijne schapen!” dat is — wees gij de weg, de zichtbare weg der menschheid nu ik ten hemel ga!” Hun, die de lammeren zijn en de schapen van Christus, der geheele kudde des Heeren is hij, Petrus, de Paus, leidsman en hoeder, Koning en Herder te gelijk. Daar loopt door de menschelijke geschiedenis van dat oogenblik af slechts één weg, de weg des Pausen! al het andere zijn de paden des doods.

Wonder, wonder door Gods almacht en wijsheid gewrocht! Die Simon Jona's Zone, — och waar hij optreedt als bijzonder persoon is hij de mensch, de zwakke, die dolen en dwalen kan — maar aanschouwt den Petrus, den Stedehouder van Christus — hij is de Weg, de Koningsweg der geschiedenis!

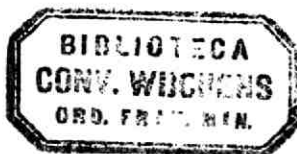
En dat alles is, meer dan ooit, openbaar geworden voor ons! Wat al wegen, wat al paden heeft de wereld voor onze oogen afgelegd! Hier met de matheid der uitputting, daar met de razernij der koorts! Hier met de trotschheid der opbruisende jongelingskracht, ginds met den slependen gang van den grijsaard voor zijn tijd! Wat al wegen, wat al paden, alle buiten God om, alle tegen God in! Vermanend en smeekend, dreigend en weenend, roepende als een roepende in de woestijn stond daar Petrus, de Weg door Christus gebaad! Maar hoon en smaad

en laster en onteering was het antwoord, een antwoord, dat zich vertolkte in het steeds luider en luider jubelen, dat de Paus, de Paus verdwijnen zoû. Zijn weg, gij hoordet het, was afgelegd, zijn weg was gesloten, gesloten als een dergelijke weg moest gesloten worden door een stil, een zwijgend neerdalen in het graf. Ziet gij het? Open gaan de afgronden, die de wegen der wereld zijn, open gaan de diepten, die de dwazen en vermetelen verslinden; waar zijn uw wegen, menscheid zonder God!"

Hoort, van de hoogten, uit de laagten, in triomfzang en in weeklacht dreunt de psalm der verheerlijking den Petrus-Pius toe: Bij U zijn de wegen des Heeren, daar is geen weg zonder God!

En de kruisbanier des Pausen wappert van licht omspeeld, en op heur banen schittert de leuze: „Christus via, Christus is de weg!"

II. Voorbij gaan de dagen, voorbij gaan de jaren, onherroepelijk verdwijnen de eeuwen, wat van den tijd is, verdwijnt met den tijd, alleen de waarheid blijft. De daden des menschen snellen voorbij, soms sterft de heugenis weg, voor nog de dader gestorven is — en toch blijft daar iets van iedere daad bestaan, toch blijft daar een spoor zichtbaar, een niet uit te wisschen, een niet weg te delven spoor. Dat wat overblijft, gij weet het — is de zedelijke beteekenis der daad, is haar overeenstemming met de waarheid. Want eeuwig als de waarheid zelve is, zoo deelt zij ook de eeuwigheid mede aan wat bij haar bestaan en beteekenis heeft gezocht. In duizende brokken moge de wisselende de ongestadige vorm der men-

schendaad uiteenspatten, de waarheid, in recht en in wetenschap — zij blijft.

Maar waarheid, waarheid, — hoe lang heeft de wereld gewroet en gedolven naar een enkele korrel van die gouderts, die waarheid heet? — Hoelang en hoe vruchteloos? Schatten bij schatten had de wetenschap opeen gestapeld, zoo waande zij; „nu zijn we rijk, mijne ziel, laat ons gaan rusten en genieten”, zoo sprak zij, en de dood kwam, de koude werkelijkheid; de schatten van kennen en weten door de menscheit alleen vergaderd, wat waren ze anders dan stof? Gij kondt daar vinden al de zonden, al de dwaasheden der menscheit tot begrippen omgeslagen, met het merk der waarheid gestempeld; alsof de afdruk alleen der koninklijke beeltenis het valsche metaal tot echte goudmunt vermocht te slaan. Gij kondt daar vinden enkele stukjens der waarheid, onder veel stof bedolven — maar de waarheid was daar niet!

Christenen, wat spreken wij van 't verleden, waar de storm der logen verdelgend en verpletterend, verzengend en verterend om ons loeit? Waar toch is de waarheid onzer dagen? Met reuzenschreden, gij kent dát zegelied, met reuzenschreden gaat de wetenschap vooruit, de hemel heeft geen hoogten, de aarde geen diepten waarin haar blik niet gedrongen is; vrij gaat zij rond, vrij als God zelve, en vrijheid brengt ze, vrijheid voor allen en overal. Ziet om u, hoort toe, wat stemmen daar opgaan, wat verschijningen daar rondwaren! Daar hebt gij den zoon, die het geloof zijner moeder in hart en hoofd heeft geworgd; — dát noemt hij zegepraal! Daar gaat de va-

der, die zijn kind moedwillig de godsgave onthoudt, de godsgave des geloofs, kostbaarder dan dit aardsche bestaan. Daar hebt gij grooten en kleinen, vorsten en volkeren, stammen en talen, één geest- en harteloze kudde, de vaandels dragend der logen en zingende en joelende om het gouden kalf, dat waarheid heet, dat hartstocht en dwaling is.

Maar weg, gij beelden van den nacht, weg, gij heermachten der duisternis! Weg voor de Koningsscharen des lichts, die daar naderen dragende de woorden der waarheid voor den Koning der Waarheid uit! Och ons aardsche weten, 't is kort en gebrekkig, in deelen verstrooid, niet omvattend het geheel; hier nadert hij, die de plaats bekleedt van Hem, die het kon, die het moest uitspreken: „de Waarheid ben ik!” Wees ons gegroet gij onsterfelijke Petrus, wiens belijdenis de eeuwen doorklinkt; ieder woord, dat den Christus belijdt is een echo van uw Koningswoord! Gij hebt het gezegd en wij herhalen 't: de Christus is de Koning, de Zoon van den levenden God! Wij hebben ze gehoord uw stem, uw Koningsstem; wij hebben ze gehoord, hoe ze iederen vorm der dwaling verbrekend, de waarheid altijd en overal glanzen deed! Wij hebben u gezien, gij groote Zaaier, die de wereld met de graankorrels der eeuwige beginselen bevrucht. Wij hebben u gezien gij onsterfelijke Strijder, die daar staat op de tinnen met den blik naar het oosten gericht, altijd voorspellende den dag, altijd begroetende de Zon! O de stralen dier zonne, ze stralen ons terug van uw aanschijn, wij vangen ze op in hart en geest, in kracht en leven, als de stralen der eeuwige Waarheid wier zichtbare zetel op aarde gij zijt, gij Paus Pius de Negende — alleen!

III. Dat was een meer dan koninklijk, dat was een goddelijk woord, het woord door Christus op den vooravond van zijn lijden gesproken: „Ego sum *Vita*, het leven ben Ik”. De verrader loerde, de dienaren van Hoogepriesters en Farizeën gordden de wapenen aan, de uitspraak was bepaald, de plaats der straf was bepaald, de wijze der straf bepaald, de dood, de dood was bepaald: „Ego sum *Vita*, het leven ben Ik!” Dat is het eerste en laatste woord van geheel de wonderbare verschijning van Christus, de grondtoon der geschiedenis in Hem voltooid of van Hem uitgegaan. De tijden, die 's Heeren verschijning voorafgingen, zij vonden hun leven in het verwachten, in het voorspellen van Hem, die daar komen zou. Hij, de God die de menselijke natuur aannam, Hij, de oneindigheid in het eindige kleeft, Hij was en is en blijft het leven van wereld en menschheid, Hij het hoogste, het meest persoonlijke leven, Hij de eeuwige God. Dien God had de wereld gemist, naar dien God had de menschheid uitgezien, smachtend en lijdend, gebukt als Zij ging onder de ijzeren roede des doods. Hij kwam, de Onvolprezene, en aan den tijd gaf hij zich zelve ten weg, zich zelve tot waarheid, en om alles te bekronen en te voltooien, zich zelve tot leven ook. Ja wij leven, wij leven omdat Christus het leven, met ons is; wij lijden en strijden, wij werken en streven, wij leven en sterven om te leven door Hem die het leven is.

„Heere, spraken eenmaal de Apostelen, Heere tot wien zullen wij gaan; gij alleen hebt de woorden des levens!” Wij herhalen dat woord, wij herhalen het, maar richten ons tot Petrus: Tot wien zullen wij gaan; gij hebt de woorden des

levens! De stem van Petrus, zegt de h. Leo de Groote, de stem van Petrus is de stem des levens; haar weerhouden geen poorten der helle, haar binden geen boeien des doods. De stem van Petrus trekt haar belijders op naar de hemelen, slingert wie haar ontkennen in de diepten der hel. Sleuteldrager van het rijk des levens is deze Petrus, Sleuteldrager voor haar, die in de plaats der Synagoge getreden, de echte Bruid is van God. Hij, die gezegd heeft: „Ik ben de levende in de eeuwen der eeuwen, ik heb de sleutelen van dood en hel,” Hij heeft die sleutels, de teekenen der goddelijke levensmacht in de handen van Petrus gelegd. Wat Christus is door Zijn wezen, wat Christus is door Zijn godheid, dat doet Hij Petrus zijn door Zijne genade, door Zijne kracht: de Koning des levens, de Koning in eeuwigheid!

Wee u, wee u, gij tijden, die den Koning des levens verwerpt, wegstoort uit uwen kring. Wee u, driewerf wee! Hoe eenzaam zit de Vorstinne der wereld, einzamer dan wie alleen is in de woestijn. Vertrapt door de kinderen, die zij zoogde, gehoond, verwoest door het volk, dat zij heeft lief gehad. Woest en ledig zijn haar straten, woest en ledig zijn haar praalgebouwen, nu de huizingen van ellende en puin! De puinen zelve zijn in puin gevallen, — Wee u, wee u, gij tijden, die den Koning des levens verwerpt!

Ziet Christenen, ziet, hoe de dood rondom ons heerscht! Of was het vlammenschrift ook u onverstaanbaar, het vlammenschrift waarin de Eeuwige schreef, dat er geen midden is tusschen de Zon en den brandfakkel; het leven en den dood! Neen, Gode zij lof, neen, wij kennen, wij begroeten Hem, die

het leven geeft, die het leven is! Wij kennen den Paus, den Paus, den gezant van Hem, die daar leeft in de eeuwen der eeuwen, die het leven maakt! Wees ons gegroet, gij onsterfelijke Koning, die reeds in uw aardsche verschijning de triomfen der onsterfelijkheid viert! Wees ons gegroet, gij Steenrots in de woestijn, waarop niet Moses, maar Christus heeft geslagen, die eeuwen en eeuwen door de wateren des levens vergiet! Wees ons gegroet, gij onwankelbare Hoeksteen, die instormen en orkanen het Godsgebouw der eenige heils- der eenige levensorde draagt!

God zag het aan, God liet het toe, dat de wereld haar eigen levensbronnen zocht! De Eeuwige hoorde 't aan hoe de menschheid zong en jubelde van een leven buiten, van een leven zonder Hem! Welnu zij hebben geleefd en zijn gestorven en de Koning des levens staat en leeft!

„Confidite ego vici mundum!” Haec locutus est Jesus et sublevatis oculis in caelum dixit: „Pater, venit hora, clarifica Filium tuum ut Filius tuus clarificet Te.”

„Vertrouwt ik heb de wereld overwonnen!” Zoo heeft Jesus gesproken en de oogen opheffend ten hemel zeide hij: „Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat Uw Zoon U verheerlijke.”

Zoo heeft Jezus gesproken, met het lijden en den dood des kruises in 't aangezicht. „Vader verheerlijk Uw Zoon!” Maak der wereld openbaar, wie ik ben, de weg, de waarheid en het leven! En de Vader heeft die bede verhoord. Hij heeft naast den Zoon een man gesteld, van wiens lippen de belij-

denis niet kan worden weggenomen, de belijdenis, de openbaring, dat de Christus is de Zoon van den levenden God. Hoog, hoog boven den bruisenden golfslag des tijds, klinkt dat Petrus-woord, altijd een belijdenis, soms een verheerlijking!

Soms een verheerlijking! Dat aanschouwen wij, wij die in Petrus de Christusmacht huldigen, wij die den triomf van den Christus aanschouwen in den triomf van den Paus!

De triomf van Christus in den triomf van den Paus! Luistert, luistert, — daar klinkt het Koningslied! Zacht nadert het, lispelend, fluisterend schier van toon; maar het klimt, het klimt, de koren zwellen, breeder, breeder slaat het lofgezang — het wordt het lied van volkeren en talen, het lied der werelden, het lied van de eeuwen! Luistert, luistert:

„Te Petrum laudamus, Te Regem confitemur!”

U Petrus loven wij, U den Koning belijden wij!

Geheel de aarde vereert U, den Vader des geloofs!

U zingen alle volkeren, U alle talen,

U de machten der wereld, U de machten der hemelen toe:

Koning, Koning, Koning zijt gij Petrus, Stedehouder van den menschgeworden God!

Vol zijn de hemelen en de aarde van het woord Uwer belijdenis!

Bij U is de glorie van het koor der Apostelen,

Bij U de wijsheid van de rij der Profeten,

Bij U de moed en het geloof van het heir der Martelaren!

Over geheel de wereld belijdt U de heilige Kerk:

Den onfeilbaren Spreker in den naam des Vaders,

Den waarachtigen plaatsbekleeder van den waarachtigen en éénigen Zoon,

Den drager van den Trooster, den heiligen Geest!

U, o Petrus, zij glorie, glorie en zegepraal!

Zoo klinkt heden het lied der wereld. Maar luistert, luistert nog! Daar klinkt een andere stem, een stem schooner en voller, rijker en machtiger dan de reuzenstem der wereld zelf. En het wordt alles stil, bij het hooren dier stem — met ingehouden adem luistert de wereld; de Engel des Tijds vouwt de breede wieken toe en luistert; stil is het, stil.

En daar klinkt de stem van Petrus van Pius den Negende:
„Te Deum laudamus, Te Dominum confitemur!”

Aan de voeten van Christus legt de Spreker van Christus
Zijn roem en eere neder:

U o God loven wij, U den Heer belijden wij!

Tu rex gloriae Christe.

De Koning der glorie, o Christus, zijt Gij!

En nu, ontplooit weer uwe wieken gij eeuwen, en herneemt uwen dreumenden weg en draagt het rond door de sferen, het lied van Pius:

Tu rex gloriae Christe,

De Koning der glorie, o Christus, zijt Gij! Amen. Alleluja!